ProAgrian ehdotus valtion avustaman toiminnan kehittämiseksi vuodelle 2025

4.10.2024 Harri Mäkivuokko, Alf-Håkan Romar

ProAgria Keskusten Liitto ja Svenska Lantbrukssällskapens Förbund

Nykytilanne

- ProAgrian vastaanottamissa **asiakaskontakteissa käsitellään** vuosi vuodelta enemmän **talouteen ja vastuulliseen viljelyyn liittyviä teemoja**
- **Maatalouden heikentyvä kannattavuus** on vakava huolenaihe Suomen omavaraisuusasteen kannalta
- Uusi CAP sisältää todennäköisesti useita **ympäristöön perustuvia tukimuutoksia**
    - Viljelijöiden tulee olla valmiita, kun uusia tukimuotoja ja vaatimuksia otetaan käyttöön
    - Tilojen hyvän kannattavuuden ja peltolohkokohtaisen hiilivarannon kasvun sekä tuotannon alhaisen hiilijalanjäljen välillä on havaittu selkeä yhteys
    - Suomen omavaraisuus säilyy vain, kun mahdollisimman monet tilat pysyvät aktiivisina
- Suomen valtiolla ja elinkeinoelämällä on oltava selkeä strategia Suomen elintarviketuotannon **hiilijalanjäljen pienentämiseen suunnitelmallisesti**

ProAgria

Esimerkki: mallasohra 2023

	Paras neljännes	Heikoin neljännes
Sato, kg/ha	4 520	2 374
Sadosta saatu hinta, €/tn	288	205
Muuttuvat kustannukset, €/ha	602	614
Työkustannukset, €/ha	148	164
Kiinteät kustannukset, €/ha	370	378
joista konekustannukset, €/ha	287	298
Nettovoitto tai -tappio, €/ha	279	-623
Nettotuotantokustannus, €/tn (tuet huomioitu vähentävänä)	226	467
Satotuotteen hiilijalanjälki kg CO2e/kg	0,44	0,79

Källa: ProAgria Skiftesdatabank

Ehdotus Eduskunnalle

- Ehdotuksemme:

- **1 000 000 €/vuosi palautetaan momenttiin 3-vuotisena rahoituksena** ja kohdennetaan tilatason vastuullisten ja hiiltä maaperään sitovien toimenpiteiden edistämiseen
- ProAgria edistää maahan sitoutuvan hiilen määrän kasvattamista lohkokohtaisesti sekä opastaa maataloustuotannon hiilijalanjäljen laskemista kehityskelpoisilla ja -haluisilla tiloilla
  - **Pitkäaikainen rahoitus varmistaa vähennysten seurannan ja pysyvyyden**
  - Valtion rahoituksella voidaan aikaansaada vähennyksiä suurella määrällä keskisuuria tiloja – ilman rahoitusta vain suurimmat sopimusviljelijät vastaavat vähennyksistä
  - Tämä toimenpide tukee maatalouden **kannattavuuden parantamista ja Suomen omavaraisuuden sekä huoltovarmuuden säilymistä**
- Kolmen vuoden aikana tulemme tietokantojemme pohjalta **raportoimaan valtiolle taakanjakosektorin osuuden alenemisesta Suomen päästölaskennassa** lohkokohtaisen hiilensidonnan lisääntyessä
- Työn tuloksena **parannetaan suomalaisen elintarviketuotannon läpinäkyvyyttä**, mikä luo kilpailuetuja ja avaa uusia vientimahdollisuuksia

ProAgria

Mitä käytännössä tapahtuu

- **Tilakohtaista sekä ryhmäneuvontaa** samalla, kun tietoa kerätään
  - Varsinaiset laskennat ja raportoinnit suoritetaan Neuvo-rahoituksen tukemana
  - Viljelysuunnitteluohjelmamme avulla voimme myös vertailla tuloksia retrospektiivisesti
- **Kuntatasolla** tilojen parantunut kannattavuus näkyy **lisääntyneinä verotuloina**
- ProAgria tarjoaa standardoidun tavan parantaa elintarviketuotannon kestävyyttä
  - Keskukset vastaavat – asiantuntijoidensa kautta – kahdella kielellä:
    - Käytännön toimenpiteistä tila- ja peltolohkotasolla
    - Maatalouden toiminnan auditoimisesta tulosten vahvistamiseksi (erillisellä rahoituksella)
  - Keskusliitot vastaavat – kahdella kielellä:
    - Kestävyyskriteerien kehittämisestä ja asiantuntijoiden osaamisen parantamisesta hehtaaritulosten parantamiseksi ja maaperän hiilensidonnan sekä lopputuotteiden CO2-jalanjäljen todentamiseksi
    - Toimenpidekokonaisuuden koordinoinnista ja uusien kestävyyskriteerien käyttöönotosta asiantuntijatoimenpiteissä
    - Valtakunnantason raportoinneista

ProAgria